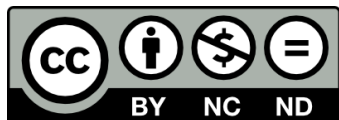

Tělesné důkazy o mučení

Autor: Prof. Thomas Wenzel
Vídeňská lékařská univerzita, Rakousko

This work is licensed
under a

**ARTIP: Awareness Raising and Training Measures
for the Istanbul Protocol in Europe**

www.istanbulprotocol.info

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Tělesné důkazy o mučení

A. STRUKTURA POHOVORU

A. Struktura pohovoru

Základní strategie: objektivní, nesmí přivodit (opakované) trauma, zdvořilý, získání informovaného souhlasu, vyřešení otázek důvěrnosti informací

Poskytujte

- srozumitelné informace
- dostatek času, zejména je-li klient rozrušený
- přestávky na základě žádosti nebo potřeby

→ *(viz též kapitoly na téma pohovorů a získávání psychologických důkazů v modulu věnovanému stresu během pohovorů!)*

Tělesné důkazy o mučení

B. ANAMNÉZA

B. Anamnéza

- Dřívější anamnéza

Onemocnění, poruchy
a poranění před
mučením nebo
z dřívějšího mučení

- Mučení

Mučení: podoby, délka
trvání, použité nástroje

- Akutní projevy
- Chronické/dlouhodobé
projevy

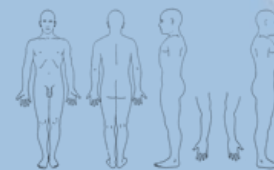
Intenzita, četnost, délka
trvání, potíže,
poskytnutá péče,
poškození

Tělesné důkazy o mučení

C. TĚLESNÉ VYŠETŘENÍ

C. Tělesné vyšetření

- Provádí se obvykle po zjištění anamnézy.
- Prostudujte si předchozí kapitoly věnované přípravě prostředí a citlivé komunikace s klientem.
- Ve věznicích by měly být co nejlépe využity dostupné zdroje, včetně nákresů postavy (viz přílohu k IP) a fotoaparátů, jestliže je správa věznice dovolí.

C. Tělesné vyšetření

Kůže

→ Obzvláště důležitou roli hrají fotografie – viz samostatné kapitoly a moduly

C. Tělesné vyšetření

Kůže

- V mnoha zemích se pachatelé snaží využívat takové metody mučení, které nezanechávají očividné stopy.
- Kůže však, coby „vnější vrstva“ těla, vydává svědectví o většině poranění způsobených mučením.
- Všechny případné stopy je třeba zdokumentovat a uvést do vztahu s oznámenými (případně i s doposud neoznámenými) případy mučení.

C. Tělesné vyšetření

Kůže

- Co nejkvalitnější fotografická dokumentace představuje klíčový prvek v dokumentaci poranění; zejména stopy, jakými jsou hematomy (barevné změny v důsledku uzavřeného poranění), se během času rychle ztrácejí.
- Není-li k dispozici řádné vybavení, je i jednoduchá fotografie nebo i nákres lepší než žádná dokumentace.

C. Tělesné vyšetření

Kůže

- Co nejkvalitnější fotografická dokumentace představuje klíčový prvek v dokumentaci poranění; zejména stopy, jakými jsou hematomy (barevné změny v důsledku uzavřeného poranění), se během času rychle ztrácejí.
- Není-li k dispozici řádné vybavení, je i jednoduchá fotografie nebo i nákres lepší než žádná dokumentace.
- Samostatný modul projektu ARTIP se proto věnuje postupům k pořízení kvalitnějších fotografií.

C. Tělesné vyšetření

Kůže

- Běžný typ **jizev** bývá následkem popálenin (často od cigaret), bití (je-li kůže poškozena) a řezných ran nožem, střepem skla a podobných řezných nástrojů.

Jizva kruhového tvaru po mučení hořící cigaretou, starší.

C. Tělesné vyšetření

Kůže:

Popis:

- 1) Popis umístění (použití nákres z IP), symetrické, asymetrické
- 2) Tvar: kulatý, oválný, podlouhlý atd.
- 3) Velikost: použití pravítka
- 4) Barva
- 5) Povrch: šupinatý, strupovitý, vředovitý, puchýřový, nekrotický
- 6) Okraj: pravidelný nebo nepravidelný, zóna na okraji
- 7) Ohraničení: zřetelné, nezřetelné
- 8) Výška v porovnání s okolní kožní tkání: atrofie, hypertrofie, rovina

C. Tělesné vyšetření

Kůže

„Falanga“ (bití chodidel) může na klenbě chodidla zanechat zhmožděninny a na chodidlech otoky sahající od klenby po středovou část chodidel a kotníků¹.

Další poranění, například jizvy, mohou vznikat, jsou-li oběti falangy navíc nuceny chodit po kamení nebo skleněných střepech.

➔ Viz též rozšířený modul „Falanga“

C. Tělesné vyšetření

Obličej I

Oči

Dle potřeby použijte odborné doporučení. Může být vyžadováno vyšetření výpočetní tomografií, magnetickou rezonancí (MRI) nebo ultrazvukové vyšetření (sonografie) ultrazvukem s vysokým rozlišením.

Uši

Příklad: „telefono“ (opakované údery do ucha) způsobující roztržení bubíkové membrány. Může být třeba provést laboratorní testy, vyšetření CT a MRI.

Nos

Časté zlomeniny. Rentgen nebo CT (zejména při krvácení z nosu), případně MRI

C. Tělesné vyšetření

Obličej II

Čelist, orofarynx a krk

Časté zlomeniny/vykloubení dolní čelisti a syndrom temporomandibulárního kloubu. Krepitace jazyky, poškození hrtanu. Stopy/popáleniny po zásahu elektrickým proudem.

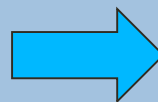
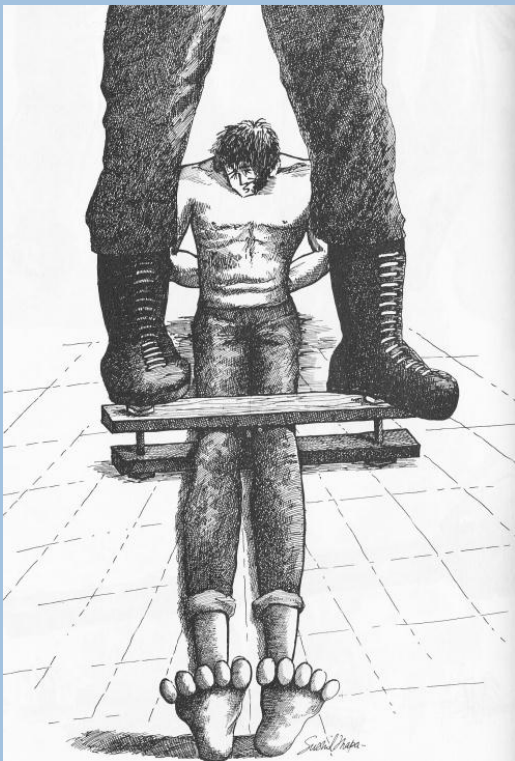
Ústní dutina a zuby

Všeobecný stav (zlomené, vytržené, uvolněné zuby), možná poranění po zásahu elektrickým proudem (popáleniny, rozkousaný jazyk nebo rty). Může být třeba provést rentgen, CT a MRI.

C. Tělesné vyšetření

Muskuloskeletální soustava

Fotografická dokumentace

Fyzické vyšetření, včetně
neurologického

Rentgen

Ultrazvuk (sonografie)

CT/MRI kloubů

Scintigrafie kostí

C. Tělesné vyšetření

Hrudník a břišní krajina

Všeobecný stav, hematomy, tržná poranění a vnitřní zranění (ledviny!). Může být vyžadováno vyšetření rentgenem, CCT, MRI, ultrazvukem nebo radioscintigrafií.

Muskuloskeletální soustava

Časté klidové bolesti a přehnané pohyby. Může být vyžadováno vyšetření rentgenem, CCT, MRI a radioscintigrafií. Zvažte možnost zánětu kosti a kostní dřeně, denervace svalů a chronický kompartmentový syndrom.

Genitourinární systém

Dutina: sexuální trauma. Může být vyžadováno vyšetření ultrazvukem (sonografie).

C. Tělesné vyšetření

Centrální a periferní nervová soustava

- **Zvláštní otázky:**
Brachiální plexopatie
(asymetrická tloušťka rukou, pokles zápěstí, slabost paží). Kontrola na případnou radikulopatii.
- Mohou být nezbytná vyšetření CT, MRI, EEG a měření nervové vodivosti.

C. Tělesné vyšetření

Centrální a periferní nervová soustava

- Častými a přehlíženými stavy jsou vnitřní poranění mozku (následkem bití nebo pádu) a intracerebrální krvácení.
- Zejména intracerebrální krvácení je akutní, život ohrožující stav, který musí být rozpoznán a u kterého musí být neprodleně zahájena terapie. Prvními projevy mohou být ztráty vědomí, závratě a zvracení. Tyto projevy vyžadují rychlý zásah.

C. Tělesné vyšetření

Centrální a periferní nervová soustava

- Traumatické poškození mozku, i mírné, může způsobit řadu dlouhodobých a chronických potíží, například poruchy spánku, poruchy paměti a zvýšenou dráždivost (pootřesový syndrom; PCS).
- Projevy mohou být podobné nebo dokonce stejné jako u posttraumatické stresové poruchy coby nejčastější psychické reakce na mučení.

C. Tělesné vyšetření

Centrální a periferní nervová soustava

- Stanovení diagnózy může být obtížné a může vyžadovat neuropsychologické vyšetření a zvláštní metodu MRI zaměřenou na zjištění uzavřeného poranění bez zjevného intracerebrálního krvácení.
- Negativní nález nemůže vyloučit přítomnost pootřesového syndromu (PCS).

D. Vyšetření a vyhodnocení následujících zvláštních forem mučení

Ve zprávě se obvykle používají následující kvalifikace:

Není konzistentní s... (nemohla být způsobena čím...)

Je konzistentní s ... (nespecifická, mohla být způsobena čím... nebo jinými faktory)

Vysoce konzistentní s... (omezený počet dalších možností)

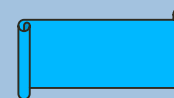
Typická pro ... (obvykle zjišťována po..., připuštění dalších možností)

Diagnostika čeho... (mohla být způsobena výhradně čím...)

D. Vyšetření a vyhodnocení následujících zvláštních forem mučení

Poznámka:

kvalifikace nebo požadované znění se může lišit v závislosti na místních normách a legislativě. Istanburský protokol nabízí příklad, není závaznou normou.

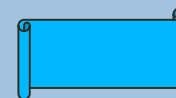

D. Vyšetření a vyhodnocení následujících zvláštních forem mučení

Všeobecná konzistentnost (nikoli konzistentnost mezi určitou technikou mučení nebo traumatem a specifickými poraněními) je (v závislosti na normách ohledně soudního lékařství platných v příslušné zemi) součástí závěrečné zprávy.

→ Podrobnosti: a) rozšířené moduly; b) Atlas mučení; c) IP.

Tělesné důkazy o mučení

E. SPECIALIZOVANÉ DIAGNOSTICKÉ TESTY

E. Specializované diagnostické testy

- V závislosti na situaci (dostupnost, pravděpodobná poranění, cíl a využití výsledků (soudní řízení, diagnostika, terapie)) mohou být vyžadována vysoce specializovaná vyšetření. Potřeba by měla být úměrná míře stresové zátěže pro klienta a případným vedlejším účinkům.
- Jsou-li specializovaná vyšetření indikována, avšak nelze je ihned provést, je třeba taková vyšetření v závěrečné zprávě doporučit a současně označit za doposud neprovedená.
- Negativní nálezy nesmí vylučovat možné mučení.

Viz přílohu k IP a úskalí modulu